

Struktura rigorózní práce

Lze konstatovat, že působnost státního zastupitelství, která se netýká řízení trestního, v praxi běžně nazýváme netrestní či civilní. Tuto působnost²⁹ lze pak dělit na užší a širší pojetí. Užší pojetí představuje oblasti, jimiž se zabývá tato práce. Širší pojetí navíc zahrnuje kontrolní (dozorovou) činnost, která spočívá v dozoru nad místy, kde je omezována osobní svoboda (věznice, výchovné ústavy, psychiatrické léčebny, detenční ústavy) a kterou lze nazvat mimosoudní.

Netrestní působnost státního zastupitelství v užším pojetí lze členit podle dalších (specifických) hledisek. Může jimi být jednak oblast úpravy, tzn., že může jít o činnost podle předpisů práva rodinného, obchodního, pracovního³⁰ atp. Další klasifikace je možná podle jednotlivých stupňů soustavy státních zastupitelství, tj. od působnosti Nejvyššího státního zastupitelství po jednotlivá okresní státní zastupitelství. Rovněž tak lze netrestní působnost státního zastupitelství strukturovat podle intenzity veřejného zájmu na uplatnění netrestní působnosti.³¹

V předkládané práci z důvodu jisté přehlednosti jsem spojil dvě kritéria stratifikace. (1) Využil jsem hierarchie státních zastupitelství a jejich konkrétní působnosti v civilním řízení, která je odvislá od věcné příslušnosti toho kterého soudu³². (2) Použil jsem členění dle názvu konkrétních institutů, tj. žaloba, návrh, vstup.

V první kapitole je uvedena obecná charakteristika působnosti a postavení státního zastupitelství v civilním řízení. Druhá kapitola

²⁹ Beneč netrestní oblast prokurátorů ve Slovenské republice dělí do třech částí, a to i) dozor nad dodržováním zákonů a ostatních všeobecně závazných právních předpisů orgánů veřejné správy, ii) návrhové, resp. vstupové oprávnění prokurátorů, případně zastupování státu v občanském soudním řízení, včetně možnosti podat opravný prostředek, iii) oprávnění generálního prokurátora k podání návrhu na zahájení řízení u Ústavního soudu SR (Viz Beneč, Š. Prokuratúra Slovenskej republiky a jej netrestná pôsobnosť. In Státní zastupitelství, roč. IV., č. 9/2006. Praha : LexisNexis CZ, 2006, s. 19-20).

³⁰ Viz § 7 o. s. ř.

³¹ Viz Záruba, J. Metodická pomůcka netrestní působnosti státního zastupitelství. In Státní zastupitelství, roč. I., č. 1/2003. Praha : Orac, s. r. o., 2003, obálka s. 4.

³² Viz § 9 o. s. ř.

pojednává o působnosti Nejvyššího státního zastupitelství, tedy o žalobě o popření otcovství³³, správní žalobě proti rozhodnutí správního orgánu³⁴ a vstupech vymezenými zákonem o mezinárodním právu soukromém a procesním³⁵. Kapitola třetí traktuje činnost státních zástupců, zařazených na krajském státním zastupitelství, v řízení o žalobě o určení nezákonnosti stávky nebo výluky³⁶, žalobě pro zmatečnost, návrhu na zrušení obchodní společnosti, družstva³⁷ a veřejně prospěšné společnosti³⁸, v případě vstupů do rejstříků³⁹, konkursu a vyrovnání⁴⁰, potažmo insolvence⁴¹. Na kapitolu třetí navazuje poměrně rozsáhleji členěná kapitola čtvrtá, která vymezuje ingerenci okresního státního zastupitelství v žalobě na neplatnost smlouvy, při návrhu na uložení opatření podle zákona o soudnictví ve věcech mládeže⁴², při vstupech do zahájeného řízení a návrhy na uložení opatření podle o. s. ř., při návrzích na uložení opatření podle zákona o výkonu ústavní nebo ochranné výchovy⁴³. V páté kapitole lze nalézt popis netrestní působnosti prokuratury SR. Práci uzavírá kapitola šestá shrnutím a úvahami nad možnou budoucí právní úpravou.

Pro úplnost uvádím, že soustava státního zastupitelství v České republice je čtyřstupňová⁴⁴. Tvoří ji Nejvyšší státní zastupitelství se sídlem v Brně, vrchní státní zastupitelství v Praze a Olomouci. Do obvodu Vrchního státního zastupitelství se sídlem v Praze patří Městské státní zastupitelství v Praze a krajská státní zastupitelství

³³ Viz zákon č. 94/1963 Sb., o rodině, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZoR“.

³⁴ Viz zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „s. ř. s.“.

³⁵ Viz zákon č. 97/1963 Sb., o mezinárodním právu soukromém a procesním, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „MPSaP“.

³⁶ Viz zákon č. 2/1991 Sb., o kolektivním vyjednávání, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „KolV“.

³⁷ Viz zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „obch. zák.“.

³⁸ Viz zákon č. 248/1995 Sb., o obecně prospěšných společnostech a o změně a doplnění některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „o. p. s.“.

³⁹ Týká se např. budov a bytových jednotek, které jsou upraveny v zákoně č. 72/1994 Sb., kterým se upravují některé spoluvlastnické vztahy k budovám a některé vlastnické vztahy k bytům a nebytovým prostorům a doplňují některé zákony (zákon o vlastnictví bytů), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „BytZ“.

⁴⁰ Viz zákon č. 328/1991 Sb., o konkursu a vyrovnání, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „ZKV“.

⁴¹ Viz zákon č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „InslZ“.

⁴² Viz zákon č. 218/2003 Sb., o odpovědnosti mládeže za protiprávní činy a soudnictví ve věcech mládeže a o změně některých zákonů (zákon o soudnictví ve věcech mládeže), dále jen „ZSM“.

⁴³ Viz zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „VýUsV“.

⁴⁴ Třístupňovou soustavu má např. SR. I u nás se vedou diskuse o zrušení jednoho ze stupňů soustavy. Ve hře jsou vrchní a krajská státní zastupitelství.

v Praze, Českých Budějovicích, Plzni, Ústí nad Labem a v Hradci Králové. Do obvodu Vrchního státního zastupitelství se sídlem v Olomouci patří obvody krajských státních zastupitelství v Brně a v Ostravě. Městské státní zastupitelství v Praze vykonává v obvodu hlavního města Prahy působnost krajského státního zastupitelství. Nejnižším článkem jsou okresní státní zastupitelství. Jejich působnost v hlavním městě vykonává deset obvodních státních zastupitelství. V obvodu města Brna pak tuto působnost vykonává Městské státní zastupitelství v Brně. Sídla státních zastupitelství a obvody jejich územní působnosti se shodují se sídly a obvody soudů⁴⁵. Státní zastupitelství je příslušné k zastupování státu u soudu, u něhož toto státní zastupitelství působí, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak⁴⁶.

⁴⁵ Srov. přílohy č. 1-4 zákona č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, dále jen „SSZ“. K pobočkám státních zastupitelství srov. § 4 an. vyhlášky č. 23/1994 Sb., o jednacím řádu státního zastupitelství, zřízení poboček některých státních zastupitelství a podrobnostech o úkonech prováděných právními čekateli, ve znění pozdějších předpisů, dále jen „JRStZast“.

⁴⁶ Srov. např. § 15 JRStZast.